

СТОМАТОЛОГІЯ

УДК 616.314.15-089.28

© М. В. ДОРОШЕНКО, 2016

М. В. Дорошенко

ПРОФІЛАКТИКА ТА ЛІКУВАННЯ ПАТОЛОГІЧНИХ ЗМІН ПАРОДОНТУ ПІД ЧАС ВИГОТОВЛЕННЯ НЕЗНІМНИХ КОНСТРУКЦІЙ ЗУБНИХ ПРОТЕЗІВ

Інститут стоматології Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика, м. Київ

Вступ. Механічний та термічний вплив на тканини пародонту в процесі препарування опорних зубів під час виготовлення незнімних зубних протезів на фоні знижених показників місцевого імунітету ротової порожнини нерідко стає причиною виникнення в ньому патологічних змін, профілактика та лікування яких є актуальним питанням для лікарів-стоматологів і є важливим етапом реабілітації таких пацієнтів після протезування.

Мета. Вивчення ефективності застосування олії чайного дерева для профілактики та лікування запально-деструктивних змін пародонта на етапах виготовлення незнімних комбінованих конструкцій зубних протезів.

Матеріали і методи. Проведене ортопедичне лікування незнімними конструкціями зубних протезів 30 осіб від 20 до 52 років, що були розділені на 2 групи. В 1 групі під час ортопедичного лікування медикаментозні засоби не призначали, в 2 - проводили зрошення ротової порожнини розчином олії чайного дерева. Ефективність медикаментозного лікування оцінювали клінічно та шляхом визначення в ротовій рідині до і після протезування відносної активності лізоциму, уреазі та ступеню дисбіозу ротової порожнини.

Результати. Застосування олії чайного дерева для профілактики та лікування патологічних змін пародонту на різних етапах виготовлення ортопедичних конструкцій є достатньо ефективним, сприяє нормалізації біоценозу та ліквідації запального процесу, який супроводжує дисбактеріоз.

Висновки. Під час виготовлення незнімних зубних протезів є необхідним проведення лікувально-профілактичних заходів, які попереджують виникнення ускладнень в процесі ортопедичного лікування.

Ключові слова: незнімні конструкції зубних протезів, патологічні зміни пародонта, олія чайного дерева

Одним із типових ускладнень в процесі виготовлення незнімних ортопедичних конструкцій є травма тканин пародонту, яка може бути наслідком не тільки безпосередньої дії незнімного протеза після його цементування, але і лікарських маніпуляцій на різних етапах виготовлення протезів. Механічне та термічне ушкодження ясен, що відбувається при цьому, на фоні знижених показників місцевого імунітету часто приводить до патологічних змін у тканинах пародонту [1-3].

Клініцистами - ортопедами були запропоновані різні методи усунення негативної дії маніпуляцій під час ортопедичного втручання: підвищення якості препарування опорних зубів, створення уступів, проведення ретракції

ясен, одержання точних подвійних відбитків та ін. Але, незважаючи на ряд запропонованих профілактичних заходів, повністю уникнути ускладнень часто не вдається [4-8].

Тому також доцільним є використання медикаментозних препаратів, які б, наряду із протизапальною, виявляли знеболюючу, ранозаживляючу дію, підвищували неспецифічну резистентність патологічно змінених тканин.

Мета. Профілактика та лікування патологічних змін тканин пародонту під час виготовлення незнімних протезів із використанням олії чайного дерева, що проявляє бактерицидну та протигрибкову дію, має виражену знеболюючу, протизапальну, імуномодулюючу дію, прискорює процеси регенерації, підсилює penetрацію інших лікарських препаратів [9].

Матеріал і методи. Нами проведено обстеження та ортопедичне лікування незнімними конструкціями зубних протезів (НКЗП) 30 осіб віком від 20 до 52 років без запально-деструктивних змін в тканинах пародонта. Пацієнти були розділені на 2 групи (по 15 осіб в кожній). В 1 групі під час виготовлення НКЗП, крім гігієнічного догляду за порожниною рота, не використовували медикаментозних засобів. В 2 групі рекомендували проводити також зрошення ротової порожнини олією чайного дерева згідно інструкції 2-3 рази на добу протягом усього ортопедичного лікування. При виникненні патологічних змін, в умовах амбулаторного прийому після місцевої антисептичної обробки уражених поверхонь за стандартною схемою, на ясенний край наносили аплікати з олії чайного дерева на 10-15 хвилин. Лікування проводили до повної ліквідації запального процесу.

Результати дослідження. В 1 групі у 20,7% осіб спостерігали запалення ясен, що підтверджувався даними клінічного обстеження хворих при визначенні ІГ та проби Писарева-Шиллера. В 2 групі в жодному випадку ускладнення не виникали.

При лікуванні запальних змін в 1 групі уже на другу добу після застосування гелю на основі олії чайного дерева відмічалось зникнення болю в яснах та неприємного запаху із порожнини рота. На 3-5 добу запалення зникло у 86%, на 5-6 добу - у всіх пацієнтів.

Ефективність лікувально-профілактичних заходів із застосуванням олії чайного дерева підтвердилося результатами лабораторних показників, що засвідчили нормалізацію показників лізоциму та уреаз. Якщо ступінь дисбіозу у цих пацієнтів до ортопедичного лікування був 5 – 7, (при нормі – 1), то після виготовлення НКЗП він різко знижувався, майже наближаючись до нормальних величин (1,5 – 1,7).

В 1 групі після проведеного ортопедичного лікування ступінь дисбіозу знижувався незначно, а в деяких випадках, навіть і зростав.

Висновок. Застосування олії чайного дерева для профілактики та лікування патологічних змін пародонту на різних етапах виготовлення НКЗП є достатньо ефективним, сприяє нормалізації біоценозу та ліквідації запального процесу, який супроводжує дисбактеріоз.

Література

1. Волосовець Т. М. Лікування травматичних уражень слизової оболонки порожнини рота при підготовці зубних рядів до протезування та в період адаптації до зубних протезів / Т. М. Волосовець, О. М. Дорошенко // Український стоматологічний альманах. – 2002. - №6. – С.17-19.

2. Волосовець Т.М. Стоматологічні аспекти у діяльності сімейних лікарів / Т. М. Волосовець, О. М. Дорошенко, М. В. Дорошенко // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я. - 2014. - № 1 (59).— С.74-78.

3. Волосовець Т. М. Оцінка деяких лабораторних показників у хворих на хронічний генералізований пародонтит, асоційований із персистою герпесвірусною інфекцією / Т. М. Волосовець, О. М. Дорошенко, М. В. Дорошенко // Запорозький медичний журнал.-2015.-№ 2 (89). - С. 86 - 88.

4. Омеляненко О. А. Прогнозування результатів та профілактика ускладнень ортопедичного лікування при захворюваннях тканин пародонту / О. А. Омеляненко // Збірник наукових праць співробітників НМАПО імені П. Л. Шупика. – К.- 2011. – С. 557-563.

5. Омеляненко О. А. Функціональні методи оцінки ступеня адаптаційно-компенсаторних можливостей опорних зубів при плануванні ортопедичного лікування пацієнтів із захворюваннями тканин пародонта / О. А. Омеляненко // Збірник наукових праць співробітників НМАПО імені П. Л. Шупика. – К.- 2015. – С. 76-81.

6. Волосовець Т. М. Первинна профілактика стоматологічних захворювань в роботі сімейного лікаря / Т. М. Волосовець, О. М. Дорошенко, М. В. Дорошенко // Вісник наукових досліджень. - 2014. -№ 1.– С. 63-65.

7. Дорошенко О.М. Оцінка стану маргінального пародонту в залежності від методики препарування опорних зубів під час виготовлення незнімних конструкцій зубних протезів / О. М. Дорошенко, М. В. Дорошенко // Збірник наукових праць співробітників НМАПО імені П. Л. Шупика. – К.- 2013. - Вип. 22 (3). – С. 42 – 48.

8. Левицкий А.П., Макаренко О.А., Селиванская И.А. и соавт. Ферментный метод определения дисбиоза полости рта для скрининга пре- и пробиотиков: Метод. рекомендации. – К., 2007. - 22с.

9. Компендиум. Лекарственные препараты.- 2003. – С.273.

М. В. Дорошенко

Профилактика и лечение патологических изменений пародонта во время изготовления несъемных конструкций зубных протезов

Институт стоматологии НМАПО имени П. Л. Шупика, г. Киев

Введение. Механическое и термическое воздействие на ткани пародонта в процессе препарирования опорных зубов во время изготовления несъемных зубных протезов на фоне пониженных показателей местного иммунитета полости рта нередко становится причиной возникновения в нем патологических изменений, профилактика и лечение которых является актуальным вопросом для стоматологов и важным этапом реабилитации пациентов после протезирования.

Цель. Изучение эффективности применения масла чайного дерева для профилактики и лечения воспалительно-деструктивных изменений пародонта на этапах изготовления несъемных зубных протезов.

Материалы и методы. Проведено ортопедическое лечение несъемными конструкциями зубных протезов 30 пациентов 20 - 52 лет, которые были разделены на 2 группы. В 1 группе во время ортопедического лечения медикаментозные средства не назначали, во 2 - проводили орошение полости рта раствором масла чайного дерева. Эффективность медикаментозного лечения оценивали

клінічески и лабораторно путем определения в ротовой жидкости до и после протезирования относительной активности лизоцима, уреазы и степени дисбиоза ротовой полости.

Результаты. Применение масла чайного дерева для профилактики и лечения патологических изменений пародонта на разных этапах изготовления ортопедических конструкций является достаточно эффективным, способствует нормализации биоценоза и ликвидации воспалительного процесса, сопровождающим дисбактериоз.

Выводы. При изготовлении несъемных зубных протезов необходимо проведение лечебно - профилактических мероприятий, предупреждающих возникновение осложнений в процессе ортопедического лечения.

Ключевые слова: несъемные конструкции зубных протезов, патологические изменения пародонта, масло чайного дерева

M. Doroshenko

Prevention and treatment of periodontal lesions in the manufacture of fixed dentures

**Institute of Dentistry of Shupyk National Medical Academy
of Postgraduate Education**

Introduction. Mechanical and thermal effects on periodontal tissue during preparation of abutment teeth in the manufacture of fixed dentures against the background of low indices of local immunity of the oral cavity often become the cause of pathological changes in the oral cavity. Prevention and treatment of such conditions is a pressing issue for dentists; it is an important step of dental prosthetic rehabilitation.

Purpose. The study of the effectiveness of tea tree oil for the prevention and treatment of inflammatory periodontal destructive changes at the stages of manufacturing of composite fixed dentures.

Materials and Methods. Thirty patients aged 20 to 52 years were treated using non-removable (fixed) dentures. They were divided into 2 groups. Group 1 served as untreated controls, group 2 got irrigation of the oral cavity with tea tree oil solution. The effectiveness of the treatment was assessed clinically and by determination of relative activity of lysozyme urease and degree of oral dysbiosis in oral fluid before and after prosthesis.

Results. The use of tea tree oil for the prevention and treatment of periodontal lesions at different stages of manufacturing of orthopedic designs is quite effective to normalize biological community and eliminate inflammation that accompanies dysbiosis.

Conclusions. Therapeutic and preventive measures are necessary in order to prevent complications during making fixed dentures.

Key words: non-removable dentures, periodontal lesions, tea tree oil.

Відомості про автора:

Дорошенко Максим Віталійович – кандидат медичних наук, асистент кафедри стоматології НМАПО імені П. Л. Шупика. Адреса: 04112, м. Київ, вул. Дорогожицька, 9.